

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Θεσσαλονίκη 3-1-2017
Αριθμ.πρωτ.3

Προς:
Τα μέλη του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετείου Θεσσαλονίκης

*Θέμα: Μετασχηματισμός εταιρειών.
Σχετικό: Η με αριθμ.ΠΟΛ.1198/23-12-2016 εγκύκλιος Υπουργείου Οικονομικών*

Σας διαβιβάζουμε την άνω εγκύκλιο που αφορά τις διατάξεις του αρ.61 του ν.4438/2016 (ΦΕΚΑ'22/28-11-2016) σχετικά με τα φορολογικά κίνητρα των μετασχηματισμών εταιρειών, για να λάβετε γνώση.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Η Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Ιωάννα Χρουσαλά-Μπιλιση

Γεώργιος Σούρμπας-Σερέτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΓΕΝΙΚΗ
Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
1. Δ/ΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΜΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α΄ - Β΄
2. Δ/ΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ Β΄

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ:ΩΖΞ4Η-Ζ3Υ

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2016

ΠΟΛ. 1198

Ταχ. Δ/ση : Σίνα 2 - 4
Ταχ. Κώδικας : 106 74
Τηλέφωνο : 210-3642922, 210-3627747,
2103375872
FAX : 210-3645413, 2103375834

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας Διανομής

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 61 του ν. 4438/2016 (Α΄ 220/28.11.2016) σχετικά με τα φορολογικά κίνητρα των μετασχηματισμών εταιρειών που προβλέπονται από τα άρθρα 52 έως και 55 του ν. 4172/2013, όπως ισχύει.

Με το άρθρο 61 του ν. 4438/2016 δόθηκαν κίνητρα για τους μετασχηματισμούς εταιρειών που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 52 έως και 55 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167). Ειδικότερα, για μετασχηματισμούς αυτούς, η σύμβαση, η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων εταιρειών, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και κάθε εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος, οι αποφάσεις των κατά νόμο οργάνων των μετασχηματιζόμενων εταιριών, η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο της νέας εταιρίας, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για το μετασχηματισμό ή τη σύσταση νέας εταιρίας, η δημοσίευση αυτών στο ΓΕΜΗ και η μεταγραφή των σχετικών πράξεων, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, καθώς και από κάθε τέλος, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, με την επιφύλαξη του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων. Αναφορικά με το ΦΠΑ και το φόρο εισοδήματος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000) και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013), όπως ισχύουν, αντίστοιχα.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν για μετασχηματισμούς των οποίων η διαδικασία αρχίζει από την δημοσίευση του ν. 4438/2016, ήτοι την 28.11.2016. Κατά συνέπεια, για την υπαγωγή μίας ή περισσότερων εταιρειών στις υπόψη διατάξεις θα πρέπει οι σχετικές αποφάσεις από τα αρμόδια εταιρικά όργανα (ενδεικτικά, απόφαση Δ.Σ. για έναρξη διαδικασίας συγχώνευσης) να έχουν ληφθεί ή να λαμβάνονται από την 28η Νοεμβρίου 2016 και μετά.

Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση επί της κοινοποιούμενης διάταξης, με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχεται πλέον πλήρες πλαίσιο κινήτρων για μετασχηματισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΦΕ και συνεπώς από την έναρξη ισχύος δεν είναι δυνατή η παράλληλη υπαγωγή μετασχηματισμών στις διατάξεις του ΚΦΕ και στις διατάξεις των λοιπών αναπτυξιακών νομοθετημάτων.

Α. ΦΠΑ

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 4 και 8 παρ. 4 του Κώδικα ΦΠΑ δε θεωρείται ως παράδοση αγαθών η μεταβίβαση αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους

της από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά θεωρείται ότι υπεισέρχεται ως διάδοχος στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του προσώπου που μεταβιβάζει. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή, αν το πρόσωπο που μεταβιβάζει ή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά ενεργεί πράξεις για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 1 περ. κθ' του Κώδικα ΦΠΑ απαλλάσσεται η παράδοση αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους αυτής από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο, από δραστηριότητα αποκλειστικά απαλλασσόμενη ή εξαιρούμενη από το φόρο.

Με την εγκύκλιο ΠΟΛ 1103/1990 έχει διευκρινιστεί ότι δεν θεωρείται μεταβίβαση μέρους επιχείρησης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 4 του Κώδικα ΦΠΑ, η μεταβίβαση μετοχών Α.Ε. ή μεριδίων από εταίρους, γιατί οι μεταβιβάσεις αυτές δεν περιλαμβάνουν εμπράγματο δικαίωμα επί των αγαθών της εταιρείας, της οποίας τυγχάνουν μέλη, αφού οι εταίροι με τον τρόπο αυτό δεν μεταβιβάζουν αγαθά της εταιρείας.

Ωστόσο στις μεταβιβάσεις αυτές δεν οφείλεται ΦΠΑ, καθώς ισχύει η απαλλακτική διάταξη του άρθρου 22 παρ. 1 περ. κα' του Κώδικα ΦΠΑ σύμφωνα με την οποία απαλλάσσονται οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση εκτός από τη φύλαξη και διαχείριση, που αφορούν μετοχές ανώνυμων εταιρειών, μερίδια, ομολογίες και λοιπούς τίτλους, με εξαίρεση τους τίτλους παραστατικών εμπορευμάτων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προκύπτει ότι εάν ο μετασχηματισμός των εταιρειών κατά τα άρθρα 52 έως και 55 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αφορά μεταβίβαση αγαθών επιχείρησης ως συνόλου ή εάν αφορά μεταβίβαση μετοχών ή μεριδίων, οι πράξεις αυτές δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ εφαρμοζομένων αναλογικά των προαναφερομένων διατάξεων του Κώδικα ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι οι παραπάνω πράξεις απαλλάσσονται και από τέλη χαρτοσήμου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο κοινοποιούμενο άρθρο 61.

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 38 του Κώδικα ΦΠΑ, όπως ισχύει, οι υπόχρεοι στο φόρο, που ενεργούν φορολογητέες πράξεις ή πράξεις απαλλασσόμενες του φόρου, για τις οποίες έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισρών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 30, οφείλουν να υποβάλουν δήλωση ΦΠΑ για κάθε φορολογική περίοδο. Η δήλωση ΦΠΑ υποβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της φορολογικής περιόδου.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω εάν ο χρόνος έναρξης της δραστηριότητας των προερχόμενων από τον μετασχηματισμό νομικών προσώπων, συμπίπτει με τον χρόνο λήξης της δραστηριότητας των νομικών προσώπων που μετατρέπονται, συγχωνεύονται, απορροφώνται ή διασπώνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 έως και 55 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι δηλώσεις ΦΠΑ υποβάλλονται από τα ανωτέρω πρόσωπα για τις πράξεις που διενεργεί το κάθε πρόσωπο στο όνομά του και για τις φορολογικές περιόδους που αυτές αφορούν, μέσα στις οικείες προθεσμίες.

B. ΦΟΡΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

1. Οι απαλλαγές του άρθ. 61 του ν. 4438/2016, από κάθε φόρο, τέλος, χαρτόσημο, εισφορά κλπ για τις πράξεις που διενεργούνται στα πλαίσια μετασχηματισμών των άρθρων 52 – 55 του ΚΦΕ, δεν καταλαμβάνουν τον φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίων. Για την υπαγωγή ή μη των πράξεων αυτών σε ΦΣΚ, εξετάζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του ν. 1676/1986 (Α' 204), όπως ισχύει.

2. Ειδικότερα σημειώνεται ότι, στις περιπτώσεις μετασχηματισμών των άρθρων αυτών που ολοκληρώνονται με τη σύσταση νέου προσώπου, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της Υποπαραγράφου ΣΤ.22 της Παραγράφου ΣΤ. του Άρθρου Πρώτου του Κεφαλαίου Α' του ν. 4254/2014 (ΦΕΚ 85 Α'), σύμφωνα με τις οποίες, οι πράξεις σύστασης προσώπων υποκείμενων σε ΦΣΚ, απαλλάσσονται του φόρου αυτού.

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Σύμφωνα με την κοινοποιούμενη διάταξη χορηγείται απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων, για μετασχηματισμούς επιχειρήσεων των άρθρων 52 έως και 55 του ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.), εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις υπαγωγής τους, οι οποίες προβλέπονται αναλυτικώς στα ως άνω άρθρα του Κ.Φ.Ε.

Η απαλλαγή αυτή καταλαμβάνει τα εισφερόμενα ακίνητα, τα οποία ανήκουν στην κυριότητα των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, κατά το χρόνο που λαμβάνει χώρα ο μετασχηματισμός. Επιπλέον, η απαλλαγή αυτή παρέχεται σε όλα τα ακίνητα που ανήκουν στις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, ανεξάρτητα αν αυτά χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης ή αν είναι εκμισθωμένα σε τρίτους κατά το χρόνο του μετασχηματισμού.

Στις περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου, εάν οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις έχουν ακίνητα, απαιτείται για κάθε ακίνητο υποβολή δήλωσης φόρου μεταβίβασης (Φ.Μ.Α.), που θα επισυναφθεί στο συμβόλαιο, στην οποία ως τμήμα θα αναγραφεί η λογιστική ή αγοραία αξία αυτών, εφόσον έχει συνταχθεί έκθεση εκτίμησης.

Εφόσον συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις μετασχηματισμού των επιχειρήσεων η ανωτέρω δηλωθείσα αξία θεωρείται ως ειλικρινής, χωρίς την καταβολή φόρου μεταβίβασης.

Σε περίπτωση όμως που μετά τη διαδικασία του μετασχηματισμού διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου αυτού, αίρεται και η απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης και ο φόρος θα επιβληθεί επί της αγοραίας ή αντικειμενικής αξίας των εισφερθέντων ακινήτων κατά το χρόνο της εισφοράς.

Συνημμένα: Οι διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 4438/2016.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ΄.
2. Υπηρεσία TAXISnet για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ.
3. Δ/ση Υποστήριξης Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΓΓΔΕ.

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πίνακα Α΄ μόνο οι αριθ. 1,4 και 5.
2. Αποδέκτες Πίνακα Β΄.
3. » » Ζ΄.
4. » » Η΄.
5. » » Θ΄ μόνο οι αριθ. 10,17 και 18.
6. » » ΙΑ΄.
7. » » ΙΒ΄.
8. » » ΙΣΤ΄.
9. » » ΙΖ΄.
10. » » ΙΗ΄.

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού Οικονομικών.
2. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών.

3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Οικονομικής Πολιτικής.
4. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.
5. Γραφείο κ. κ. Γενικών Διευθυντών.
6. Δ.Ε.Ε.Φ .
7. Δ.Ε.Φ.Κ.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

28 Νοεμβρίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 220

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4438

Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010, και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΚΟΠΟΣ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1 Σκοπός (άρθρο 1 της Οδηγίας)

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 (L 133).

Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 3 της Οδηγίας)

1. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται:

α) σε συμβάσεις πίστωσης που εξασφαλίζονται είτε με υποθήκη είτε με προσημείωση υποθήκης είτε βάσει

δικαιώματος σχετιζομένου με ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και

β) σε συμβάσεις πίστωσης, σκοπός των οποίων είναι η απόκτηση ή η διατήρηση δικαιωμάτων κυριότητας επί εγγείου ιδιοκτησίας ή επί υπάρχοντος ή υπό κατασκευή κτιρίου.

2. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε:

α) συμβάσεις πίστωσης αποδέσμευσης περιθωρίου αξίας (equity release credit agreements) όπου ο πιστωτικός φορέας:

αα) χορηγεί την πίστωση με εφάπαξ ποσό, σε τακτικές δόσεις ή με άλλη μορφή, και ως αντιπαροχή εισπράττει ένα ποσό από το τίμημα της μελλοντικής πώλησης ενός ακινήτου που προορίζεται για κατοικία ή αποκτά ένα δικαίωμα επί ακινήτου που προορίζεται για κατοικία, και

ββ) δεν απαιτεί αποπληρωμή της πίστωσης έως ότου συμβούν ένα ή περισσότερα προκαθορισμένα γεγονότα στη ζωή του καταναλωτή, όπως αυτά μπορεί να ορίζονται από την αρμόδια αρχή, εκτός εάν υπάρξει παραβίαση από τον καταναλωτή των συμβατικών υποχρεώσεων του που επιτρέπει στον πιστωτικό φορέα να καταγγείλει τη σύμβαση πίστωσης,

β) συμβάσεις πίστωσης με τις οποίες η πίστωση χορηγείται από εργοδότη στους εργαζομένους του ως δευτερεύουσα δραστηριότητα, άτοκα ή με Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΠΕ) χαμηλότερο από εκείνα που επικρατούν στην αγορά και τα οποία δεν προσφέρονται γενικά στο κοινό,

γ) συμβάσεις πίστωσης όπου η πίστωση χορηγείται άτοκα και χωρίς άλλες επιβαρύνσεις εκτός από εκείνες που έχουν σκοπό την ανάκτηση του κόστους που συνδέεται άμεσα με την εξασφάλιση της πίστωσης,

δ) συμβάσεις πίστωσης υπό μορφή δυνατότητας υπερανάληψης και στις οποίες η πίστωση πρέπει να εξοφληθεί εντός ενός μηνός,

ε) συμβάσεις πίστωσης που είναι αποτέλεσμα διακανονισμού ο οποίος επιτεύχθηκε ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης δημόσιας αρχής,

ii. συνιστώνται, εφόσον λειτουργεί οργανική μονάδα, τουλάχιστον επιπέδου τμήματος, με αρμοδιότητες αμιγώς οικονομικού ενδιαφέροντος, γραφεία (αυτοτελή ή μη) για την άσκηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων.

δ. Οι επικεφαλής των γραφείων/αυτοτελών γραφείων, που συνιστώνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της παραγράφου 1 του παρόντος, ορίζονται με απόφαση του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών.

ε. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, όσον αφορά τους Ο.Τ.Α. εφαρμόζονται οι οικείες περί οργάνωσης υπηρεσιών και τροποποίησης οργανισμών διατάξεις.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 69Δ του Ν. 4270/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω οι ως άνω αρμοδιότητες, να κατανέμονται στα οικεία τμήματα/γραφεία, με δυνατότητα μετενομασίας τους, να καθορίζονται τυχόν μεταβατικά στάδια για την ανάθεσή τους, οι ακριβείς ημερομηνίες ανάθεσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 59

Τροποποιήσεις Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Στο Κεφάλαιο Ενδέκατο του Ν. 4174/2013 (Α' 170) ο τίτλος «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ» αντικαθίσταται ως εξής: «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ».

2. Προστίθεται άρθρο 63Α στο Ν. 4174/2013, ως εξής:

«Άρθρο 63Α

Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού

1. Η Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού κατ' εφαρμογή των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ) (Σύμβαση Διαιτησίας), που κυρώθηκε με το Ν. 2216/1994 (Α' 83), διεξάγεται από τη Φορολογική Διοίκηση και τα αποτελέσματά της επέρχονται με την έκδοση Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

2. Μετά την ολοκλήρωση της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, το αποτέλεσμα αυτής κοινοποιείται στον φορολογούμενο τον οποίο αφορά και ο οποίος δύναται να αποδεχθεί αυτήν εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίησή της. Σε περίπτωση αποδοχής της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού εντός της ανωτέρω προθεσμίας, εκδίδεται Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού η οποία δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα.

3. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται η διαδικασία υποβολής του αιτήματος για έναρξη Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού και το περιεχόμενο αυτού, οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εξέτασή του, η διαδικασία επίτευξης Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, κάθε λεπτομέρεια σχετική με την κοινοποίηση του αποτελέσματος της Διαδικασίας Αμοι-

βαίου Διακανονισμού στον φορολογούμενο και τη διαδικασία αποδοχής αυτής, το περιεχόμενο της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού και κάθε άλλο σχετικό με τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού θέμα.»

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 41 του Ν. 4174/2013 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, ως εξής:

«Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για την καταβολή του φόρου βάσει απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού.»

4. Στην παρ. 2 του άρθρου 45 του Ν. 4174/2013 προστίθεται περίπτωση θ', ως εξής:

«θ) σε περίπτωση Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, η απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού.»

Άρθρο 60

Τροποποιήσεις Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στο τέλος του άρθρου 53 του Ν. 4172/2013 (Α' 167) προστίθεται νέα παράγραφος 8, ως εξής:

«8. Η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να αποφευχθεί η καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου αυτού, δύναται να επιβάλει προϋποθέσεις για την εφαρμογή του.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 54 του Ν. 4172/2013 οι λέξεις «της λογιστικής αξίας» αντικαθίστανται με τις λέξεις «της φορολογητέας αξίας».

3. Στο τέλος του άρθρου 54 του Ν. 4172/2013 προστίθεται νέα παράγραφος 18, ως εξής:

«18. Η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να αποφευχθεί η καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου αυτού, δύναται να επιβάλει προϋποθέσεις για την εφαρμογή του.»

Άρθρο 61

Κίνητρα για μετασχηματισμούς επιχειρήσεων με το Ν. 4172/2013

Για μετασχηματισμούς κατά τα άρθρα 52 έως και 55 του Ν. 4172/2013 (Α' 167), η σύμβαση, η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και κάθε εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος, οι αποφάσεις των κατά νόμο οργάνων των μετασχηματιζόμενων εταιριών, η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο της νέας εταιρίας, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για το μετασχηματισμό ή τη σύσταση νέας εταιρίας, η δημοσίευση αυτών στο ΓΕΜΗ και η μεταγραφή των σχετικών πράξεων απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, καθώς και από κάθε τέλος, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, με την επιφύλαξη του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων. Αναφορικά με το ΦΠΑ και το φόρο εισοδήματος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα ΦΠΑ (Ν. 2859/2000) και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013), όπως ισχύουν, αντίστοιχα.

Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν για μετασχηματισμούς των οποίων η διαδικασία αρχίζει μετά τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 62
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2016

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Υφυπουργός Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2016

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ